

407, IV

[Lauņics, Kristiāns Frīdrihs]

Pamāzīščana no rakstīščanas

ar

Latweešču preefščrašteem.

Neween skohlmeistereem un skohlām, bet arri wišeem par labbu, kas
pašči no fewis gribb mahžitees rakstiht.

Drukkata Jelgawā, pee Steffenhagen un debla. 1821.

Mihli Skohlmeisteri!

Par atweeglināščanu jušču ammata-darbu tohp jums taggadin preefščraksti rohkā dohti, pehz kurreeem jušču skohlas-behenu pulkā tee, kam prahts us rakstīščanu nešahs, lehti rohkās-rakstu warr mahžitees. Juhs ešat likti un eezelti, lai zaur jums latweešču behni mahžiti un apgaišmoti taptu, un pee labbas mahžibas arrišān rakstīščana peederr. Neweens lai nešakka, ka arraju behrneem tahda skohla newaijaga. Es pats gan nedohmaju, ka wišeem arraju-šaudim waijaga mahžeht rakstiht, jo ne wišeem tahda šrds, ka to lehti warretu eenemtees; ne wišeem tik dauds wakas ka pee šchihs skohlas peederr; ne wišeem arri tahda sinnaščana kašdureiš derrehs, jeb ištī waijadsiga buhs. Šeelakais semneeku pulks ir turpmak warrehs bes rakstīščanas palikt un pahrtikt. Bet mans prahts ir, ka teem wišfu mudrašeem un prasšeem skohlas-behrneem jamahžahs rakstiht, lai no dešmiteem arri weens woi diwi buhtu, un ka teem, kam pašcheem lusta, šči gudriba ne taptu atrauta jeb aisturreta. Jo turplikam tahdus ar rajus meklehs, kas mahk rakstiht. Woi ne šahw jaunā likšumu-grahmatā, ka teefas-wihreem japroht rakstiht pehz 20 gaddeem, un jau taggadin tam aprinkā-teefas semneeku ašfešeram jamahk rakstiht un rehkinahk. Woi Kursemmē un Widsemmē newaijadsēhs weenmehr waggaru, usraugu un preefščneeku? Woi tahdi netaps arween no gudru zilweku pulka lašiti, un woi winnu ammats teem dauds labbaki neweišfees, kad tee warrehs rohkās-rakstu pašht, woi pašči usrakstiht, ko galwā ween nešpehj šaturreht, jeb ko dohma? Zittam, woi kungi, woi raddi un draugi tahlumā; tee nu gribb teem dašču leetu sinnamu darriht; kungeem rakstiht, kas winnu muišchās noteek, draugeem rakstiht, kā pašcheem klahjāhs, jeb zittas kašdas sinnas doht. Šapehz nu šohti leels labbums buhs, kad ir semneeki mahžehs rakstiht, un pee šči labbuma šči manna eerahdiščana juhs weddihs.

Pee rakstifchanas peederr treijadas leetas:

1) Kohsch un labbi isstattams rohkas=raksts.

2) Riktigi un labbi palassami wahrdi.

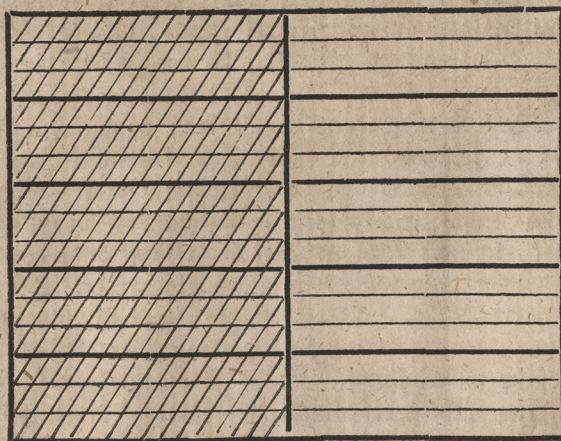
3) Prachtiga un saprohtama wahrdu falitschana un eedallifchana.

Nejauku rohkas-rakstu neweens newarr neds fawest neds ar preeku usstattiht: Kur tee wahrdi ne labbi fabohkstabeereti, tur kà pafakkà jaminn, ko gan nosihme, un if-weenam woi smeekli woi dusmas nahf; un ja tas raksts jo kohsch buhtu, un tee wahrdi jo pareisi israkstiti, bet kad tahs dohmas kà fajauktas irr un neweens wahrds pa fahrtu nestahw, tad atkal no tahda raksta tif ween kà no peedsehrufcha zilweka warr gudris tapt. Scheitan, mihli Skohlmeisteri, runnasim no pirmajas leetas, prohti kà pehz kohscha un jauka rohkas-raksta jadsennahs.

Wiss papreeksch atkal apdohmasim:

Kahdi eerohtschi pee rakstifchanas waijaga.

Pirman fahrtan: Weena, abbàs puffs melna kohku-tahpele, 3 pehdu garra un 2 pehdu augsta, kas pee feenas karrama, jeb us kahdu stelli ustaifama, un balta frihte. Schahs tahpeles weenà puffè waijaga ar farkanu pehrwi tahdahm strih-pehm buht nowilktahm, kà juhs schè redsat, jeb arri pirmà preekschrafstu lappà atrohdar; ohtra pufte melna ween paleef.

Ohtran fahrtan: Afminu tahpeles, ar grippelehm, jeb afminu-spalwahm. Us katru fshlas-behrnu waijaga weenai afmina-tahpelei buht. Tahdas makfa 15 lihds 20 un 25 fudr. kapelus un katrà dselsu-bohtè dabujamas.

Trefchan fahrtan: Labs balts papihrs. Papihrs tohp staitihts un pirfts pehz bohgeem, grahmatahm un rihfeem. 24 bohgi eet us grahmatahm, 20 grahmatas us weenu rihfi, un rihfis labba Kursennes papihra makfa 2 lihds 3 fudr. rubbuteem. Kad

grahmatas, woi bohkus ween pehrf, tad jo dahrgs; tapehz, fur leela ffohla, tur tuhliht waijaga weffelu rihfi pirft.

No papihra teem behrneem rakstamas-grahmatas jataifa. Par to tee bohgi tohp woi us 4 woi us 8 lappahm falohziti un diwi jeb tchetri bohgi eefsch weena wahka fohpâ labbi eefchuhtri. Masaki behrni dabbu grahmatas, kas us astotu daku falohzitas, jo tahdi wehl newarr garrâs rindês rakstih; leelaki behrni un kas jau wairaf proht, dabbu zet-torkfnu-grahmatas. Ja tahs grahmatas pilnas peerakstitas, tad jauni bohgi japeefchuij, und kad par beesahm tappufchas, tad behrneem jaunas grahmatas jataifa.

Zettortan Fahrten: Labba melna tinte. Kad tinte newaid melna, bet bahla, kad ta woi par beesu woi par fchidru, tad ta nederr. Labba tinte lehti no spalwas isteff, tomehr ta us papihra nejauzahs. Tinti warrat paschi tairfih, tad arween labbu turrefeet. Pehrzeit puffmahrzinu labbu gall-ahbotu, kas newaid zaurumaini, fagruhscheet tohs rupji un eeberreet tohs lihds ar 2 lohrehm smalka bresitka-fohka tahdâ jaunâ pohdâ, fur diwi stohpi ee-eet. Usleijeet tad stohpu labba wihnettika un apmaifeet to itdeenâs weenu woi diwi reises. Kad tas tâ diwi neddelas nefiltâ weetâ stahwejis, tad peeleezeet 4 lohtrus salka witrijola, fo juhs melnuma-sahles fouzat, weenu lohtri firschufwekka, jeb gummi un pufflohti zuffura. Tad usleijeet wehl stohpu fskaidra uhdena, un kad wiff fohpâ buhs 2 jeb 3 deenas stahwejis, tad nopildajt to gattawu tinti us buttellem, aisprapjeet tahs un glabbajeet tahs tahdâ weetâ, fur nefalst. Pirmu nolehjuſchi Juhs us atleekamu beesumu wehl warrat stohpu uhdens usleet, un pehz 2 neddelahm jums wehl tinte buhs, kas tif labba, kâ pirma. Pehz wehl warrat uhdeni usleet, un kaut gan treschais nokahfums tif melns wairs newaid, kâ pirmi bija, tomehr tas jaglabba un pee pirmas tintes japeeleij, kad par beesu tohp. Tinte jaturr ihpafchâs tintu-glafsês, kas bohtês pehrfamas.

Peektan Fahrten: Labbas rakstamas spalwas. Ur sohfu-spalwahm ween labba rakstifchana. Tihteru-spalwas irr zeetas, un zittu putnu spalwas nederr. No katra sohfas-spahrna tiffai tahs trihs woi tchetras pirmajas spalwas leeti derr; tahs zittas irr par dauds mihtstas. Spalwu greest irr labba ffunste. Wiffpapreefsch spalwa janokassa, lai tahs plehwites noeetu, kas tai peelihp. Tad tas gals janogreesch, lai warretu fchkehlumu fchfelt. Schis fchkehlums ar spalwu-nasi tâ jataifa: Papreefsch wirspuffe magkeniht jaegreesch, tad appafsch ta greesena nasa gals japabahsch un us augfchu jalohka, kamehr spalwa plihst. Ja tas fchkehlums labs un fskaidrs buhs, tad spalwa arri labbi rakstihs. Nu no abbahm fchkehluma puffehm ittin weenadi fpizze japeegreesch, kas us kreifas rohkas trescha pirfta naggu janoknihpa, jeb janolihdsina. Pehz wehl ohtrâis isgreesums jataifa un spalwa buhs gattawa. Us to ruhpiigi raugait, ka ta fpizze weenada, jo ja weenâ fchkehluma puffe ta spalwa beesaka woi plattaka ne kâ ohtrâ, tad spalwa flikta buhs.

Sestan Fahrten: Leschpapihrs, jeb tahds pelleks papihrs, kas tintes mittrumu tuhliht noschahwe un nonemm. Tahdu papihru waijaga katram ffohla-behrnam fawâ grahmatâ turreht. Ur smiltim, kad tahs usberx, warr arri rakstu noschahweht, bet tas neklahjâs, un smiltis drihs spalwâ nahf; tapehz tahs ffohlâ newaid zeefchamas.

Septitan fahrtan: Spalwu-nasis, un melns smalks gallods, nasiti istriht.

Astotan fahrtan: Swinna-spalwa un linneahls, jeb schaura un teewa lub-bina, kas abbās puffēs taisni noehweleta, un fo waijaga, kad strihpes jawelk irr.

Kad wiffi fchee eerohfchi peegahdati, tad no ta jarunna:

Kā jamahza rakstih?

jeb tā buhs ffohlmeistereem turretees, lai behrni pareisi un fohfchi mah-zitohs rakstih?

Scheitan, tā pee katras mahzibas, divi preekschrafsti wehrā jaleek:

- 1) Tas pirmas irr: Ar weeglu jafahf, pirms pee gruhā tohp, jo wiffai mahzibai waijaga no weeglafa us gruhāfaku zeltees.
- 2) Tas ohtrais irr: Behrneem ne fo nebuhs no jauna rahdiht, pirms to wezzu rah-dijumu papilnam proht un mahf.

Cefam warr fahf rakstih, behrneem jamahzahs

Rakstitus bohstabus pasih.

Iatwiffā wallodā irr 29 bohstabi, no furreem 24 neskanni un 5 fskandineeki. See bohstabi (pehz tahs jaunās bohstabu-mahzibas, fo weenā lappā eespeestu, grahmatu-bohtē par 10 kapekeem warr dabuhē) tā fkan un isfatahs:

Masōs rakstōs: a b c d e g g j i k k t t m n n o p r r
f fch f fch t tch u w.

leelōs rakstōs: A B C D E G G J K K L L M
N O P R R S Sch S Sch T Tch U W.

Skandineeki, woi ihfi woi garri. Ihfi fskandineeki irr a e i o u, jeb leelōs rakstōs A E I O U. Garri fskandineeki woi zaur to garruma-sihmi h, kas nekahds ihpats bohstabis newaid, woi zaur zeppuriti ^ kas fskandineeku wirfū tohp listis, tohp pawilkti, un tā isfatahs: ah, eh, ih, oh, uh, woi ā, ē, ī, ō, ū. Schee pehdigi tikkai wahrdu gallōs tohp walkati. No divi fskandineekeem fohpā, kas weenā reišē tohp isteikti, jummi tohp, un tahdu muhfū wallodā fefchi irr, ai, ee, ei, oi, au, ui. Tas bohstabis f arri jamahzahs rakstih, jo bes winna daschus wahzu-jeb fungu-wahrdus ne mas ne warr pareisi israkstih, tā to pee teem wahrdeem: Korff, Steffenhagen, feddere u. tā pr., redseht warr.

To wiffu nu isstahstait teem ffohlas-behrneem, un tad rakstait winneem us mellu tahpeli weenu bohstabu pehz ohtra un mahzait teem pasih, kas katris irr, un tā tohp is-faufis; papreeksch masus, pehz leelus bohstabus, tad fskandineekus, ihfus un garrus, tad jummus, un tā prohjam lihds kamehr tee behrni wiffus pasihst. Tad rahdait teem

Bohkstabus ar krihti rakstih.

Schè nemmeet paschi jau tohs druffatus preekschrafstus rohka, un leezeet atkal divi mahzibas wehra: 1) Pirmu irr: Wisseem bohkstabeem irr grunta-scrihpes un teewas smalkas scrihpes. Wiffas grunta-scrihpes eet no labbas us kreifu rohku, un no wirfu us leiju. Tahm waijaga beesahm un weenadahm buht. Tahs smalkas scrihpes eet no kreifas us labbu rohku un no leijas us augfchu. 2) Ohtra irr: Wisseem bohkstabeem buhs weenadi slihpri stahweht, neweenam ne buhs par dauds stahwu jeb guku buht.

Stattaitees nu us pirmu lappu, tur juhs atraddifeet, ka tahs grunta-scrihpes, woi garras, woi ihfas, woi puffappalas, wiffas pehz weena slihpuma jataifa irr, un ka zaur teewu ahkifchu peelikfchanu jau puffbohkstabi lehti taifami. Rahdait un istahstait to teem behrneem, pee melnas tahpeles stahwedami, un tad lai paschi rauga, pehz juhfu stahstehm un tahs pirmas lappas, papreeksch tahs grunta-scrihpes, tad wiffus bohkstabus iswilt un rakstih. Teem behrneem warr arridsan smiltis us galda itt plahni usbeht un lai tad rauga, tanni smilti ar pulki tohs bohkstabus iswilt, kamehr winni mahk, katru bohkstabu fo ween fohlmeisters leek, ne ween riktigi bet arri lihdseni un kohfchi usgreest. Nepeemirsteet arri, behrneem istahstih, ka no tahm fahkamahm simehm bohkstabus warr falikt. No c un i tohp a, no l un o tohp b, no c un l tohp d, no c un j tohp g, no r un i tohp n, un ta jo prohjam. Tahda atsifschana wairo behrneem fapraschanu.

Kad behrni jau mahk, wiffus bohkstabus woi ar krihti, woi us smiltim rakstih, tad winneem buhs fahk

Us afmina tahpelehm rakstih.

Nemmeet schè atkal tohs druffatus preekschrafstus rohka, un mahzitees, ka tee jawalka. Tee us stipru papihru irr ja-uslihme, un pehz tahm smalkahm no augfcha us semmi eedamahm scrihpitehm katris nummers ihpaschi jafagreesch. Zaur to tik dauds preekschrafsti rohnahs, ka nummeri irr, prohri 25 preekschrafsti, kas behrnam fahnòs irr jaturr, un fur bohkstabi un puffwahrdi ween eekschà 20 (no num. 26 lihds 45), kas behrnam masas grahmatas augfchgalla preekschà jaleek, un fur jau kohpa rakstih wahrdi eekschà; 15 (no num. 46 lihds 60) arri wehl par masahm grahmatahm, bet kurròs jau leeli bohkstabi atrohdami.

Tee zitti preekschrafsti, 50 nummeri, irr par teem behrneem, kas jau leelàs grahmatas raksta.

Schee preekschrafsti jums darra treijadu labbumu: 1) Kad ir jums pascheem labs rohku-raksts newaid, tad tomehr juhs warrat mahziht, ka jaraksta. 2) Jums newaijaga pascheem preekschrafstih. 3) Dauds behrni us reisi warr kohpa mahzitees. Juhs katram weenu strehmeli no teem preekschrafstem eedohdat; to fo weens schodeen rakstijis irr, to dabbu ristà ohtrs, un tas pirmas dabbu atkal jaunu strehmeli; us tahdu wihs jums leels weeglums, jo jums wairak newaid jadarra, ka tahs strehmeles ikdeenas katram isdallih, un tad peeraudsiht, woi labbi raksta, woi ne. Nu es dohmaju, juhs gan isprattifeet, ka schee preekschrafsti ir jawalka.

Dohdeet tad teem behrneem no tahm fahkamahm strehmelehm, lai tee tahs few pa kreifu puffi tahpeles mallä leef, un welzeet teem us paschahm tahpelehm tik dauds strihpes ar grippeli, zif rindes tanni preekschrafstä irr. Pehz laika behrneem pascheem schihs strihpes jawelk irr, un itt us gallu teem ir bes strihpehm, un tomehr teescham jaraksta. Us tahm strihpehm lai nu tee behrni arween to raksta, fas tanni peeliktä strehmele stahw, un juhs tikkai peeluhfojeet, fa ne missahs un ne flinko. Pehz parahdeet teem tahs wainas un usflubbinajeet tohs, lai labbaki taifa, un us tahdu wihs tee behrni drihs ismahzisees, puffwahrdus us tahpelehm rakstih. Kad tahs tahpeles pilnas peerakstitas, tad tahs ar flaidru lakkatu, fas katram behrnam jaturr, atkal janoflauka irr.

Pehz tam juhs nu warrat fahkt teem behrneem likt

Us papihru rakstih.

Papihrs dahrgs, un fas tur weenreis wirfä, to newarr wairs nodsehst, tapehz behrneem tik tad buhs papihru wehleht, kad jau ar frihti un us afmina-tahpeli mahk rakstih. No papihra jataifa grahmatas, fä jau irr mahzihst tappis, un pehz tahs grahmatas mehra arri tee preekschrafsti irr nolikti, prohti 60 par tahm masahm grahmatahm, fas us 8 lappahm no bohga falohzitas, un 50 par tahm leelakahm, furräs 4 lappas no weena bohga irr. Tefahzeet ar masahm grahmatahm; dohdeet teem behrneem tahs preekschrafstu strehmeles pa kreifu rohku turreht, un welzeet ar fwinna-spalwu (bleifederi) tik dauds strihpes, fä tanni preekschrafstä rindes irr. Pehz lai tee behrni schahs strihpes paschi welk, un ittin gallä teem bes wiffahm strihpehm jaraksta. Kad jau pee tahm strehmelehm nahkat, fas wirfgallä preekschleekamas (num. 26 lihds 45), tad tahs strihpes arri jawelk, un tam behrnam tas preekschrafsts tik reis, un tik rindes irr janoraksta, kamehr lappa pilna. Kad jau labbi mahk masä grahmatä rakstih, tad jadohd winneem leelakas grahmatas un tee preekschrafsti, fas par tahm irraid (no num. 1 lihds 50).- Juhs ffohlmeisteri! nu ne dohmajeet: Nehs effam behrneem usdewufchi, lai nu darra, lai raksta, fä grihb; ne, bet usluhfojeet allaschin, fä winneem weddahs, woi neslinfo, woi kur missfejahs, woi fo pahrezz, un tik fo juhs kahdu wainu atrohdat, tuhlist behrns irr japfauz un japamahza lai labbaki taifa. Skattaites wiffuwairak us schahm tscheträhm leetahm:

- 1) **Kä behrni spalwu turr.** Spalwa jaturr starp ihkchka un widdus-pirksta, fä juhs pee tahs masas bildites to warrat redseht. Garrais jeb ohtrs pirksts wirfä gull, un tä fä walditais irr, fas nowald, kur tai spalwai buhs eet. Zettortais un peektais pirksts irr rohcai par atstuttu, un tam masam pirkstam arween pee papihra flahk jagull. Spalwa arridsan teescham turrama, tas irr: abbahm spizzes puffehm waijaga lihdsigi us papihru sneegt, un ittin weenadi papihra wirfä tezzeht. Kas spalwu schchbi turrehs, tas muhscham newarrehs grunta-strihpes un labbus bohkstabus taifih.
- 2) **Kä behrni paschi fehseh.** Teescham jafehsch. Newaijaga ne mugguru par dauds lohziht, jo tas ne irr weffeligs; neds ar fruhtrim pee galda peespeestees, jo zaur to tohp fruhtris maitatas; neds azzis par flahk pee papihra turreht, jo zaur to paleef

nereedsigs; neds schlihi fehdeht, tã kã weena meefas pufse ween pee galda pee-gull, bet tã waijaga pee galda fehdeht, ka abbi elkoni weenadi stahw, un ka ar kreifu rohku tas papihrs kohfchi tohp peeturrehts, us fo labba rohka raksta.

- 3) Kã behrni papihru jeb grahmatu turr. Ir tam papihram waijaga itt teefcham preeksch ta rakstitaja gulleht, zittadi winna raksts schlihi isees.
- 4) Kã behrni grahmatas flaidras turr. Tapehz teem nebuhs fawas spalwas par dsilli tintes-glahsi eebahst; iswilkufcheem buhs teem tahs tubliht ne us semmi bet paschã tannì glahsè nosprizzeht, lai nekahdi tintes-pilleeni klast ne paleek; nekad nebuhs diwi behrneem us reisi spalwas glahsi bahst; teem buhs fargatees, ka ne kahdas plekkes grahmatã netaisa; teem arri nekahdus zittus neekus nebuhs eerakstih, un kad fawu darbu pabeigufchi, tad buhs grahmatas kohschã weetã glabbahst.

Tapehz ffohlmeistereem allaschin schahs faufschanas muttè jaturr: Behrni, fehdeht teefcham! Nepeedurreet azzis! Nepeespeesheet kruhtis! Turrait spalwas pareisi! Grahmatas teefcham! Rakstait teefcham! Nosprizzejeet spalwas! Skattaites us preekschrafstu! Netaisheet plekkes!

Kad behrni schahm faufschanahm klauflhs, tad drihs un labbi mahzifees rakstih.

Es nu schein warretu fawu mahzibu us jums, mihli ffohlmeisteri, beigt, jo to wissu darridami fo lihds schim mahzijis esmu, juhs teefcham warrefeet ittin ahtri un labbi faweem ffohlas-behrneem rakstifchanas-kunsti eerahdiht. Bet fo lihds, kad behrni proht, pehz preekschrafsteem rakstih, ja arri nemahf, paschi kaut fo pareisi un rikrigi usrakstih? — Tapehz jums wehl rahdichu

Was ar teem behrneem jadarra, kas jau mahf pehz preekschrafsteem rakstih:

Tohs wehl waijaga diwejadã ffohlã jeb mahzibã nemt, jo teem waijaga

1) Norakstih.

Zas irr tã darrams. Nemmeet druffkatu grahmatu, un islassait tannì kahdu pantinu (werfu), rindi, gabbalu, jeb dseefmu, kas jums patihf. Dohdeet to tam behnam, un lai tas nu to paschu, kas druffkhts irr, ar rakstu-bohstabeem us papihru usraksta. Peeluhkojeet, ka tas behrns ittin tohs paschus wahrduus un bohstabus raksta, kas druffkã stahw, un arri tahs paschas sihmes peeleeft, kas tur irraid. Kad druffkã leels bohstabis, tad rakstã arri waijaga leelam buht, un tã wissã weetã tai druffkã waijaga ar rakstu faderreht, tad warr fazzih, ka behrns labbi norakstijis irr. Dhtra mahziba irr, ka jums buhs behnam

2) Dikteereht.

Zas irr: Ka jums jaleek tam behnam no galwas to us papihru rakstih, fo juhs tam preekschã fakkat. Zaur to mahzahs behrni no galwas bohstabeereht, jo tas behrns labbaki rakstih, kas labbaki mahf no galwas bohstabeereht. Cefahzeet schè arri ar weegleem wahdeem, un isheem isteikumeem, pehz leezeet winneem ir gruhtakus, ir garakus gabbalus pehz juhfu teifschanas no galwas usrakstih. To warr papreeksch us af-

mina-tahpelehm mehginah, un tad tikkai us papihra list rakstih, kad behrni fcho leetu jau zik ko pahproht. Kad nu zilweks jau wiffu mahk rakstih, kas tam tohp preekschä teikts, jeb dikteerehts, tad irr wunsch gan drihs pilnigs, un tad tam itt neka wairs ne-waijaga ffohlä mahzitees, jo tad wunsch jau pats no fewis wiffu ko dohma, jeb wehle un luhdsahs, woi wiffu ko gribb sinnä eelikt lehti mahzehs papihrä usrakstih.

Beidsohr jums wehl stahstifchu no tahm masahm fihmitehm, kas drukkâ, kâ rakstâ waijadfigas irr un usnahktas tohp:

Za fihme . irr punktums jeb tippel, un tohp katra teikuma gallä listä.

Za fihme , irr komma un teikumum starpä tur stahw, kur lassohr magkeniht japeetur.

Za fihme : irr kohlons, un stahw, kur kahda runna jeb parahdichana eefahk.

Za fihme ; irr semikohlons un diwiju teikumum starpä stahw, kas newaid pagallam atschkirti.

Za fihme ? irr jautafchanas fihme, un pee jautafchanahm jaleek.

Za fihme ! irr isfaukschanas fihme, un wiffur stahw, kur kas fauz, jeb isfauzahs.

Za fihme () irr eeflehgfschanas fihme, un stahw, kur kahdas runnas starpä wehl zitta ihfa runna rohdsahs.

Za fihme „ irr runnas fihme, un stahw, kur runna fahkshs woi beidsahs.

Iai Deems nu dohd, ka no fchihs pamahzifchanas latweefchi dauds gudribas un preeka smeltohs!

Ist zu drucken erlaubt.

Dorpat,
den 21sten May 1827.

Lector Rosenberger,
Censor.